

ние). Справочник / В.А. Крохина, А.П. Калашников, В.И. Фисинин и др.; Под ред. В.А. Крохиной. – М.: Агропромиздат, 1990. – 304 с.

УДК 636.597.082.474

ДИНАМІКА МАСИ ЯЄЦЬ КАЧОК КРОСУ «ТЕМП» РІЗНОГО ВІКУ І ПРОДУКТИВНОГО ПЕРІОДУ

Патрєва Л.С. – д. с.-г. н.,
Шевченко Т.В. – асистент,
Письменна І.В. – аспірант, Миколаївський ДАУ

Постановка проблеми. Розширення асортименту м'ясної продукції птахівництва можливо за рахунок більш широкого використання водоплавної птиці, яка є традиційним об'єктом для розведення в селянських господарствах України.

Сучасне виробництво продукції водоплавної птиці носить сезонний характер, використовують птицю лише першого року яйцекладки. Проте, можливість використання маточного стада качок упродовж другого періоду продуктивності може бути перспективним.

Відомо, що одним із основних показників якості інкубаційних яєць є їх маса, від якої більшою мірою залежить жива маса добових каченят і подальший відповідний старт їх росту та розвитку.

Важливе значення надається також коректному проведенню передінкубаційної підготовки яєць птиці різних видів до інкубації, у тому числі качок [1, 3, 4, 7].

Існує декілька варіантів передінкубаційного розподілу яєць, одним із яких є їх розподіл на класи у відповідності з масою у межах 10 г.

Для одержання позитивних результатів інкубації яєць птиці необхідно враховувати не тільки видові відмінності, але й популяційні [6].

Серед популяцій качок, що використовують господарства України, крос «Темп» може займати одну із провідних позицій за умов науково-обґрунтованого використання маточного стада й удосконалення основних відтворювальних якостей.

На основі вищенаведеного метою наших досліджень було вивчення динаміки маси яєць качок кросу «Темп» різного віку і продуктивного періоду.

Стан вивчення проблеми. Виробництво продукції водоплавної птиці в Україні проводять у господарствах різного типу, у тому числі фермерських і присадибних [2, 5]. Сезонний характер відтворення поголів'я птиці обмежує виробників та споживачів цієї продукції.

Досвід роботи передових качківничих господарств колишнього Радянського Союзу, де відбувалося цілорічне відтворення стада, дає підставу відновити це питання у сучасній економічній ситуації країни.

На жаль, у доступних джерелах інформації за останні 30 років не було жодної публікації стосовно даного питання. А зважаючи на те, що асортимент птахівничої продукції повинен бути розширеним, зокрема за рахунок збільшення виробництва продукції качківництва та забезпечення сільського насе-

лення добовим молодняком, проблема економії ресурсів та підвищення якості продукції є актуальною.

Завдання і методика досліджень. Дослідження проведено в умовах фермерського господарства «Світанок» Братського району Миколаївської області.

Відповідно до мети роботи в завдання досліджень входило: провести аналіз маси яєць качок-молодок та качок-перелярок за період січень-серпень 2011 року.

Спосіб утримання – глибока підстилка з використанням обмежених вигульних майданчиків. Годівля та напування птиці різного віку проводилося за однаковим режимом.

На початку досліду нараховувалося качок першого року продуктивності 1930 гол., качок другого року продуктивності – 1265 гол., статеве співвідношення 1 : 5.

Зважування яєць проводили на терезах ВЛТК-500 з точністю до 0,1 г двічі на місяць протягом перших та останніх п'яти днів місяця.

Для аналізу динаміки маси яєць качок різного віку протягом всього продуктивного періоду було проведено розподіл яєць на 5 класів у межах 10 г: 1 – до 60 г, 2 – 61-70 г, 3 – 71-80 г, 4 – 81-90 г, 5 – 91-100 г.

Результати досліджень. Середній вік птиці на початок яйцекладки у качок першого року продуктивності складав 165 днів, качок другого року продуктивності – 530 днів.

Одним із основних показників якості інкубаційних яєць є їх маса, від якої більшою мірою залежить жива маса добових каченят.

Результати аналізу вивчення маси яєць від качок різного віку протягом усього продуктивного періоду наведені в таблицях 1 і 2.

На основі проведених досліджень встановлено, що динаміка маси яєць качок першого і другого року продуктивності у межах розподілу яєць на класи за масою має певні відмінності (табл. 1, 2).

На початку продуктивного періоду качки-перелярки відрізнялися підвищеною масою яєць – 74,4 г, що на 6,1 г вище порівняно з качками-молодками ($p < 0,001$).

Таблиця 1. – Динаміка маси яєць качок кросу «Темп» першого року використання

Місяць	Кількість яєць, шт.	Середня маса яєць, г	Клас яєць за масою (г), %				
			до 60	61-70	71-80	81-90	91-100
1+2	670	68,3±0,93	2,3	47,2	22,6	23,8	4,1
3	3095	72,5±1,41	2,0	28,7	58,4	6,8	4,1
4	8519	74,8±0,96	1,8	20,3	57,8	15,9	4,2
5	6380	77,2±1,54	1,3	12,6	63,1	18,5	4,5
6	5240	76,9±1,27	0,9	9,0	65,8	20,1	5,0
7	4266	78,3±1,74	0,5	9,2	63,6	21,3	5,4
8	1856	81,0±1,36	0,3	8,4	31,7	52,7	6,9
У цілому за продуктивний період	30025	75,6±1,70	1,3±0,31	19,2±5,87	51,9±7,07	22,7±5,84	4,9±0,41

У подальшому, протягом усього продуктивного періоду дана тенденція залишається без змін. Так, протягом всього продуктивного періоду у качок-перелярок середня маса яєць становила 85,4 г, що на 9,8 г вище у порівнянні із качками-молодками ($p < 0,01$).

Кількісний розподіл яєць качок-молодок та качок-перелярок у межах п'яти класів за масою характеризуються певними закономірностями.

Так, найбільша кількість яєць, знесених качками-молодками протягом перших двох місяців яйцекладки, відзначається у групі 61-70 г – 47,2 %, а у качок-перелярок – у групі 71-80 г (49,8%), що відповідає встановленому підвищеному показнику середньої маси яєць качок-перелярок (74,4 г) на початку продуктивного періоду.

Протягом третього-сьомого місяців продуктивного періоду у качок-молодок найвища кількість яєць спостерігається у класі 71-80г – 57,8...65,8 %, а на восьмому місяці яйцекладки – у класі 81-90 г – 52,7 %.

Таблиця 2. – Динаміка маси яєць качок кросу «Темп» другого року використання

Місяць	Кількість яєць, шт.	Середня маса яєць, г	Клас яєць за масою (г), %				
			60 і менше	61-70	71-80	81-90	91-100
1+2	2000	74,4±1,15	3,0	14,9	49,8	28,0	4,3
3	4700	83,5±1,74	1,7	12,8	30,2	50,0	5,3
4	8560	87,1±1,18	1,3	10,0	22,9	59,0	6,8
5	9340	89,4±1,74	0,8	7,4	23,2	61,4	7,2
6	7745	90,3±1,99	0,1	5,8	18,2	63,2	12,7
7	6521	87,7±1,68	0,5	4,7	14,3	67,3	13,2
8	4930	85,2±2,03	0,7	8,4	16,7	59,4	14,8
У цілому за продуктивний період	43796	85,4±2,19	1,2±0,39	9,1±1,51	25,0±4,94	55,5±5,39	9,2±1,74

Аналізуючи динаміку маси яєць качок-перелярок, з'ясовано, що протягом перших двох місяців продуктивності найбільша кількість яєць знаходилася у класі 71-80 г – 49,8 %, протягом останніх шести місяців продуктивного періоду – у класі 81-90 г і становила 50,0...67,3 %.

Порівнюючи показники кількості яєць в цілому за продуктивний період між групами качок-молодок та качок-перелярок, встановлена вірогідна різниця у класах 71-80 г, 81-90 г, 91-100 г. Різниця між кількістю яєць качок-молодок та перелярок у класі 71-80 г становить 26,9 % ($p < 0,05$), 81-90 г – 32,8 % ($p < 0,01$), у класі 91-70 г – 4,3 % ($p < 0,05$).

Висновки та пропозиції. Таким чином, проведеними дослідженнями встановлено, що у качок-перелярок є відповідний потенціал нарощування якісних показників яєчної продуктивності, оскільки з віком качок маса яєць поступово збільшується.

Вступ качок-перелярок у другий продуктивний період має швидкий темп, оскільки маса їх яєць на початку продуктивного періоду вже цілком достатня для проведення інкубації і реалізації добового молодняка відповідної якості.

Качкам-молодкам необхідний певний проміжок часу для того, щоб маса їх яєць відповідала показникам маси яєць качок-перелярок. У нашому досліді нарощування маси яєць качок-молодок з 68,3 г до 74,8 г проходило протягом перших чотирьох місяців яйцекладки.

Теоретично, така різниця за масою яєць у стадії інкубаційної кампанії дає перевагу качкам-переляркам, оскільки їх продукція більшою мірою відповідає вимогам до якості інкубаційних яєць.

Перспективи подальших досліджень. У подальших дослідженнях необхідно зосередити увагу на вивченні інкубаційних якостей качок різного віку з метою оптимального їх використання у господарствах різного типу.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ:

1. Бондаренко Ю.В. Эффективность модального отбора в популяциях птицы / Ю.В. Бондаренко, В. П. Коваленко // Научно-техн. бюл. УНИИП. — Харьков, 1979. — № 7. — С. 3—7.
2. Бородай В.П. Теорія і практика удосконалення птиці м'ясних кросів / В.П. Бородай, Н.П. Прокопенко — Херсон, АЙЛАНТ. — 1998. — С. 18-83.
3. Использование стабилизирующего отбора для разработки гибких систем выращивания молодняка кур яичного направления / В. И. Горин, С. Я. Копыловская, С. Я. Меерсон [и др.] // Науч. доклады ВНАП. - Санкт-Петербург, 1991. - С. 56-57.
4. Качество инкубационных яиц в зависимости от их массы и продолжительности продуктивного периода уток / В. А. Бреславец, В.А. Лукьянов, Л.Г. Прокудина [и др.] // Птицеводство: межвед. темат. науч. сб./ ИП УААН - К., 1984.- Вып. 37. - С. 45.
5. Патрева Л.С. / М'ясне птахівництво: навчальний посібник // Л.С. Патрева, В.П. Коваленко, О.В. Терещенко, О.О. Катеринич. — Миколаїв: Миколаївський ДАУ, 2010. — 369 с.
6. Патрева Л. С. Вплив маси та індексу форми яєць качок на їх інкубаційні якості / Л.С. Патрева // Вісник Сумського національного аграрного університету. — Суми, 2005. — Вип. 9-10. — С. 122–123.
7. Подстрешний О. П. Эффективность модального відбору в лініях курей / О. П. Подстрешний // Птахівництво: міжвід. темат. наук. зб. / ИП УААН. - Харків, 1981. - Вип. 32. - С. 23-26.